

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет педагогічної освіти і мистецтва
Кафедра теорії та методик дошкільної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри теорії та
методик дошкільної освіти

_____|_____| Іванна ПУКАС

«26» серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ВИРОБНИЧА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти
за освітньо-професійною програмою «Дошкільна освіта»
спеціальності А2 Дошкільна освіта
галузі знань А Освіта
мова навчання українська

2026-2027 навчальний рік

Розробники програми: Наталія КАНЬОСА, кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методик дошкільної освіти;
Тетяна БАБЮК, кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методик дошкільної освіти;
Наталія ЛОЗІНСЬКА, директор закладу дошкільної
освіти № 17 «Світлячок» Кам'янець-Подільської міської
ради

Ухвалено на засіданні кафедри теорії та методик дошкільної освіти

Протокол № 10 від «26» серпня 2026 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми

 Тетяна БАБЮК

Зміст робочої програми освітнього компонента

Педагогічна практика, як один із важливих етапів професійної підготовки фахівця у галузі дошкільної освіти сприяє поглибленню і закріпленню теоретичних знань, їх реалізації у практичній діяльності, формуванню професійних умінь і навичок. Під час виробничої педагогічної практики здобувачі вищої освіти усвідомлюють важливість обраної професії, специфіку взаємодії учасників освітньо-виховного процесу в умовах закладу дошкільної освіти (далі ЗДО), з'ясовують ступінь співвідношення особистісних якостей з професією вихователя, переконуються в наявності в них педагогічних здібностей, схильності до роботи з дошкільниками. Співпраця з досвідченими вихователями-наставниками під час педагогічної практики викликає інтерес до педагогічної діяльності закладає основи педагогічної майстерності, любові до майбутньої професії.

Виробнича педагогічна практика в закладах дошкільної освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти орієнтована на формування й удосконалення професійних компетентностей в галузі дошкільної педагогіки, дитячої психології, фахових методик, моделювання та використання різних освітніх технологій для оптимізації освітнього процесу в ЗДО. Вона має узагальнений характер і передбачає залучення здобувачів вищої освіти до різнопланової організаційно-педагогічної та методичної роботи в ЗДО.

У процесі виробничої педагогічної практики вони виконують функції вихователя, частково – вузьких спеціалістів (психолога, музичного керівника, інструктора з фізкультури, соціального педагога), адміністрації (директора й методиста), в поєднанні з виконанням індивідуальних науково-дослідних і творчих завдань.

Оволодіння майбутніми педагогами фахово-методичними, спеціальними та творчими вміннями має велике значення для їхньої професійної діяльності, оскільки сучасний ЗДО потребує педагога вищої кваліфікації з творчим науково-педагогічним мисленням. Адже, саме фахова вправність, здатність вирішувати педагогічні задачі, прагнення до розвитку та самовдосконалення характеризують компетентного педагога, діяльність якого спрямована на всебічний розвиток дошкільника.

Робоча програма практики відповідає: Положенню про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерством освіти і науки України №93 від 08 квітня 1993 р. (зі змінами, внесеними Міносвіти №351(0351281-94) від 20 грудня 1994 р.); Положенню про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, затвердженого вченою радою (протокол №6 від 30 травня 2017 р.); положенню про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, затвердженого вченою радою (протокол №7 від 30 серпня 2018 р.); Положенню про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, затвердженого вченою радою (протокол №10 від 30 серпня 2021 р.) та інших нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки, що регламентують практичну підготовку здобувачів вищої освіти.

Робоча програма виробничої педагогічної практики в закладах дошкільної освіти передбачена освітньо-професійною програмою Дошкільна освіта та навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А2 Дошкільна освіта.

1. Мета виробничої дослідницько-педагогічної практики в закладах дошкільної освіти: формування практичних умінь і навичок організовувати різні форми діяльності з дітьми у закладі дошкільної освіти; забезпечення готовності здобувачів вищої освіти до самостійного планування та практичного пізнання закономірностей педагогічної діяльності, оволодіння способами її організації; бачення перспективи свого професійного становлення.

Завдання практики:

- Поглиблення і закріплення теоретичних знань здобувачів з дитячої психології,

дошкільної педагогіки та фахових методик, формувати вміння застосовувати їх під час виконання педагогічних завдань в умовах реального освітньо-виховного процесу в ЗДО.

- Поглиблення знань та формування умінь здобувачів що до особливостей організації освітнього процесу у сучасному ЗДО.

- Формувати у здобувачів систему педагогічних умінь, необхідних для виконання функцій *вихователя ЗДО* (планувати освітньо-виховний процес, ставити мету, цілеспрямовано відбирати засоби, методи і прийоми його організації; моделювати різні форми організації життєдіяльності дошкільників, складати їх конспекти, передбачати результати педагогічного впливу, будувати роботу з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей, динаміки їхнього розвитку; організовувати педагогічне спілкування з вихованцями на основі особистісно-орієнтованих освітньо-виховних технологій; керувати різними видами діяльності дітей дошкільного віку, будувати взаємини з дошкільниками на основі взаєморозуміння і партнерства; удосконалювати форми роботи з батьками тощо).

- Формувати у здобувачів систему педагогічних умінь, необхідних для виконання функцій *вихователя-методиста (методиста) ЗДО* (здійснювати методичний супровід освітньо-виховного процесу в ЗДО – організовувати традиційні й інноваційні форми методичної роботи з педагогами, організовувати заходи за участю дітей, батьків, різних соціальних інституцій на рівні вікової групи і ЗДО загалом, надавати консультативно-методичну допомогу сім'ям у вихованні дітей, спостерігати й аналізувати освітньо-виховний процес у групі, визначати ефективність педагогічного впливу).

- Формувати у здобувачів систему педагогічних умінь, необхідних для виконання функцій *директора* (ініціювати й організовувати цікаві й ефективні форми роботи з учасниками педагогічного процесу, вносити корективи відповідно до вимог державних стандартів щодо змісту діяльності ЗДО, налагоджувати стосунки з представниками різних соціальних інституцій з метою вдосконалення роботи закладу), забезпечувати командний підхід до вирішення педагогічних проблем, згуртовувати усіх учасників педагогічного процесу для вирішення освітньо-виховних цілей тощо);

- Удосконалення вміння залучати батьків до співпраці з фахівцями закладу дошкільної освіти, надавати їм методичну допомогу з питань виховання і розвитку дитини дошкільного віку.

- Опираючись на раніше здобуті теоретичні знання, активно і творчо впроваджувати в практику роботи ЗДО кращі здобутки в галузі дошкільної освіти.

- Виховувати у здобувачів вищої освіти інтерес і любов до обраної професії, оптимістичну професійну позицію.

- Розвиток умінь аналізувати й оцінювати свою діяльність, а також коригувати її на основі рефлексії, піклуватися про професійне самовдосконалення.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика освітнього компонента	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Галузь знань	А Освіта	
Спеціальність	А2 Дошкільна освіта	
Освітньо-професійна програма	Дошкільна освіта	
Освітньо-кваліфікаційний рівень	Магістр	
Рік навчання	1	1
Семестр вивчення	1	1
Тривалість практики	4 тижня	4 тижня
Кількість кредитів ЕКТС	6	6
Загальний обсяг годин	180	180
Форма підсумкового контролю	диференційований залік	диференційований залік
Бази практик	ЗДО міста Кам'янець-Подільського та ЗДО України	

3. Статус дисципліни: обов'язковий освітній компонент професійної підготовки.

4. Передумови для вивчення дисципліни. «Методика наукових досліджень», «Актуальні питання сучасної дошкільної освіти», «Освітні технології навчання дітей дошкільного віку», «Організація просвітницької діяльності та педагогічного партнерства в закладі дошкільної освіти» тощо.

5. Програмні компетентності навчання:

Інтегральна компетентність. Здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти або в процесі навчання фахівців із дошкільної освіти в закладах вищої освіти, що передбачає проведення досліджень, та/або здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 02. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 05. Здатність працювати в команді.

ЗК 06. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 01. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

СК 03. Здатність до психолого-педагогічного керівництва особистісним розвитком дітей раннього і дошкільного віку, зокрема, дітей з особливими освітніми потребами.

СК 05. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти.

СК 06. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної компетентності вихователів, батьків, громадськості.

СК 07. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками.

СК 09. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

СК 10. Здатність здійснювати освітню діяльність та психолого-педагогічну підтримку дітей, які мають досвід вимушеної міграції та психологічні травми, спричинені війною.

6. Очікувані результати навчання:

ПРН 01. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.

ПРН 02. Упроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.

ПРН 03. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів.

ПРН 04. Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності.

ПРН 07. Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти.

ПРН 08. Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень.

ПРН 09. Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики.

ПРН 10. Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

ПРН 13. Проектувати та здійснювати психолого-педагогічний супровід та підтримку дітей дошкільного віку, які мають досвід вимушеної міграції та психологічні травми, спричинені війною, з урахуванням їхніх вікових, індивідуальних, соціокультурних та емоційних потреб у процесі організації освітньої діяльності в закладі дошкільної освіти.

7. Засоби діагностики результатів навчання: презентації, проекти, розв'язання проблемних ситуацій професійного характеру, групові дискусії, практичне виконання завдань, здійснення аналізу фактичного матеріалу, необхідного для підготовки та написання кваліфікаційної роботи, опрацювання наукових та інформаційних джерел, апробація основних теоретичних і практичних рекомендацій магістерського дослідження, написання наукової статті, методи самоконтролю та самооцінки. Можливе використання модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle.

8. Програма освітнього компонента

Денна та заочна форми здобуття вищої освіти

Виробнича педагогічна практика в ЗДО проходить у формі самостійного виконання здобувачем вищої освіти визначених програмою загальних та заснованих на них індивідуальних завдань.

Реалізація завдань і змісту виробничої педагогічної практики здійснюється поетапно.

Зміст діяльності
1 етап. Мотиваційно-інформаційний
Участь у настановній конференції. Усвідомлення основних положень і завдань робочої програми практики (терміни, мета, завдання, права й обов'язки учасників практичної підготовки, звітна документація та терміни її здачі, методичні рекомендації до її оформлення). Знайомство з керівниками практики. Отримання направлень на бази практики відповідно укладених договорів між Університетом та ЗДО. Усвідомлення значущості дотримання вимог Інструктажу з охорони праці й техніки безпеки життєдіяльності під час проходження, практики дотримання правил безпеки в умовах воєнного стану.
2 етап. Організаційно-адаптаційний (тиждень 1)
Знайомство з адміністрацією ЗДО-базою практики. Бесіда з директором ЗДО, методистом, вихователями, медичним працівником (наявність санітарних книжок з допуском про можливість відвідування ЗДО). Ознайомлення із закладом (територією, залами, кабінетами, коридорами, студіями, музеями, якщо є, приміщеннями не педагогічного спрямування). Ознайомлення із сайтом ЗДО. Вивчення умов діяльності різних за комплектуванням груп дітей дошкільного віку в ЗДО. Ознайомлення з планами освітньої роботи в різних за комплектуванням групах, документацією вихователів. Ознайомлення з документацією виробничої педагогічної практики в ЗДО та вимогами щодо її ведення. Оформлення узагальненого щоденника з практики (формат А5). Складання індивідуального плану роботи

здобувача-практиканта та узгодження його із керівниками від бази-практики та університету.
Спостереження, аналіз фрагментів організації життєдіяльності дітей у різних за комплектуванням групах, що функціонують в ЗДО (за віком: одновікові, різновікові, сімейні; за режимом роботи: цілодобового перебування, різнотривалого перебування чергові групи (зранку, надвечір, на вихідні, неробочі та святкові дні); за станом фізичного чи (та) розумового розвитку).
Ознайомлення зі специфікою освітнього процесу у різних за комплектуванням групах ЗДО. Порівняльна характеристика діяльності в різних групах, які функціонують в ЗДО (зранку, надвечір, на вихідні, неробочі та святкові дні); за станом фізичного чи (та) розумового розвитку).
Спостереження та організація видів діяльності з дітьми та батьками у різних за комплектуванням групах (тривалість та ротація занять, організація різних видів діяльності, правила та дисципліна).
Спостереження за взаємодією між учасникам освітнього процесу (між дітьми, діти і вихователі, підтримка вільної гри).
Ознайомлення з основними параметрами середовища як у групі, так і на відкритому повітрі у різних за комплектуванням групах ЗДО (фізичне середовище; мистецтво, музика та рух; рольова гра; природа/наука; математика в повсякденному житті).
Опрацювання методичної літератури і педагогічної преси з питань організації різних аспектів освітнього процесу в закладі дошкільної освіти; з метою визначення теми індивідуального (творчого) завдання <i>(також на сайті ЗДО та інших освітніх сайтах)</i> .
3 етап. Основний (2-4 тижні)
ЗМ 1. Освітня робота
Самостійно спроектувати та провести залікові заняття передбачені програмою практики у різних вікових групах з відповідною наочністю та дидактичним забезпеченням (5 залікових занять, три з яких з використанням інноваційних технологій дошкільної освіти та два нетрадиційних).
Проаналізувати наповнюваність осередків (природничий, ігровий, фізкультурний тощо) за такими параметрами: (змістовність та насиченість; трансформованість (гнучкість дизайну); сформованість осередків у групі; доцільність розташування та наповнення осередків; наявність сучасного інтерактивного обладнання для навчально-пізнавальної діяльності; емоційне благополуччя дітей у взаємодії з предметно-просторовим оточенням та можливості самовираження; поліфункціональність; відсутність надлишкового нагромадження; варіативність (вільне пересування та вільний вибір, періодична змінність ігрового матеріалу, поява нових предметів); доступність; дотримання балансу у візуальній стимуляції; використання поверхонь стін; безпечність. На основі проаналізованого написати висновок із зазначеними пропозиціями.
Спроектувати та провести екскурсію в природу з дітьми однієї із груп на території ЗДО. План-конспект екскурсії має містити: тему, вік дітей, мету, обладнання, очікувані результати, хід (дослід, дидактична гра, рухлива гра), використана література).
Проаналізувати план роботи одного із функціонуючих гуртків базового ЗДО. Підготувати та провести гурткове заняття в одній із груп. (План-конспект має містити: дата, присутні, час, тема, мета завдання, інструменти та матеріали, обладнання, тип заняття, хід, використана література).
Проведення фрагментів життєдіяльності дітей дошкільного віку (ранкові, денні, вечірні прогулянки; різноманітні гігієнічні процедури; харчування (сніданок, обід, підвечірок, вечеря); ігри (самостійні та організовані); спілкування (з дорослими та дітьми); відпочинок (релаксація), сон. <i>(прогулянка, гігієнічні процедури, спілкування, ігри)</i> .
Прийняти участь у заходах і громадському житті колективу закладу дошкільної освіти: проведення майстер-класу або лайфхаку на тему: «Актуальні питання дошкільної освіти».
Спроектувати та провести інтерактивну форму роботи з педагогами («мозковий штурм», «мікрофон», метод «карусель», метод «броунівський рух», тренінг, інтелектуальна розминка, ділова гра, круглий стіл, дискусія, брейн-ринг).
Провести анкетування з питання партнерства базового ЗДО з батьками та іншими інституціями. З'ясувати: – чи комунікують педагогічні працівники з батьками та іншими інституціями, наскільки системно; – який зворотний зв'язок найчастіше отримують від педагогів.
ЗМ 2. Виховна робота
Завдання з педагогіки: – виховний захід на рівні ЗДО (підготовка, проведення, наявність та повнота конспекту); – самоаналіз виховного заходу (комплексний самоаналіз проведеного виховного заходу за значущими параметрами); – самоаналіз проведеного заняття (комплексний самоаналіз проведеного заняття за значущими параметрами);

– план-конспект форми роботи з батьками (підготовка, проведення (при можливості), наявність та повнота конспекту); – звіт з педагогіки.
ЗМ 3. Індивідуальне (творче) завдання
Творче завдання (вноситься на захист під час звітної конференції): Розробити рекламу ідеального сучасного ЗДО. Примітка: виконання завдання можливе індивідуальне або групове (2-3 особи). Представити виконане завдання можна у формі презентації, реклами, відеоролика, проекту. Ідеї можуть бути як власні так і взяті із досвіду зарубіжних країн).
4 етап. Рефлексійно-прогностичний
Узагальнення матеріалів і підготовка звітної документації. Рефлексійний самоаналіз і аналіз. Оформлення документації залікових форм роботи. Оформлення матеріалів практики. Підготовка звіту про проходження практики (у формі презентації).
Підведення підсумків практики, здійснення рефлексії, обговорення її результатів та захист практики на звітній конференції.

9. Форми поточного та підсумкового контролю: поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня практичної підготовки здобувачів вищої освіти; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління дослідницькою мотивацією здобувачів. Поточний контроль проводиться у формі усного контролю, бесід, вивчення документації здобувачів освіти та ін.

Форма підсумкового контролю: диференційований залік.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Організація та оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція)» <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>, «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (зі змінами та доповненнями) https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKuf/view.

Рейтингова система оцінювання (PCO) успішності навчання здобувачів вищої освіти сприяє удосконаленню системи контролю якості знань здобувачів, формуванню у них системних та систематичних знань, забезпеченню ритмічності самостійної роботи, підвищенню об'єктивності оцінювання знань.

Дотримання академічної доброчесності регулюється Конституцією України (ст. 53 – право на освіту), Законом України «Про освіту» (ст. 42), Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://cutt.ly/4TiCHkS>) та Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (<https://cutt.ly/vTiVowX>).

Використання генеративного штучного інтелекту (ChatGPT, Claude, Gemini тощо) дозволяється як допоміжний інструмент для пошуку ідей, аналізу інформації, рефакторингу коду, перевірки граматики чи структурування матеріалів. Застосування ШІ регулюється чинним законодавством України, зокрема: Законом України «Про академічну доброчесність», рекомендаціями МОН та Мінцифри України щодо відповідального та етичного використання систем штучного інтелекту в закладах вищої освіти.

Визнання результатів навчання окремих завдань практики шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти регламентується Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання,

здобутих шляхом здобуття неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція) (<https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view>).

Для пошуку рекомендованої літератури здобувачі можуть послуговуватися бібліотекою університету, фахових кафедр та інтернет-ресурсами. Здобувачі заохочуються до використання літератури, якої немає з-поміж рекомендованої.

Викладачі щотижня проводять консультації (офлайн і онлайн) за графіком (<https://kdpo.kpnu.edu.ua/hrafiky-konsultatsii/>).

Освоєння освітнього компонента «Виробнича педагогічна практика в закладах дошкільної освіти» передбачає обов'язкове відвідування практики; активність під час практики; здача завдань у встановлені терміни; бути терпимим, відкритим і доброзичливим; конструктивно підтримувати зворотний зв'язок; бути пунктуальним і обов'язковим. Під час відвідування всіх видів практик і консультацій очікується дотримання правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://cutt.ly/aIqb9CF>) та етичних норм поведінки.

Неприпустимим є пропуски з неповажних причин. Якщо в силу будь-яких поважних причин ви були відсутні під час проведення контрольного заходу, вам надається можливість пройти його в додатково призначений викладачем час.

Підсумки практики оцінюються диференційованим заліком за 100-бальною шкалою.

Кількісне оцінювання результатів практики

Поточний контроль			Підсумковий контроль	Сума
ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3		
40	20	20	20	100

Критерії та шкала оцінювання ЗМ 1

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	37-40	Відмінно
Достатній	31-36	Добре
Середній	25-30	Задовільно
Низький	0-24	Незадовільно

37-40 балів (відмінно). Здобувач вищої освіти вчасно підготував усі необхідні матеріали ЗМ 1, оформив їх відповідно до вимог. Здобувач володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернет джерелами. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності. Рівень сформованості компетентностей високий. У здобувача сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості; сформовані вміння застосовувати теорію на практиці; творчість і самостійність у виконанні професійних завдань; адекватна професійна самооцінка; готовність до неперервної самоосвіти.

31-36 балів (добре). Здобувач вищої освіти вчасно підготував усі необхідні матеріали ЗМ 1, оформив їх відповідно до вимог. Але при цьому вони мають незначні неточності, які не впливають на загальну структуру; є незначні недоліки у звітній документації. Здобувач вищої освіти при доборі інформаційних джерел виявляє прагнення до самостійності, проте без ознак творчості. Рівень сформованості компетентностей достатній. У здобувача сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості; сформовані вміння застосовувати теорію на практиці; адекватна професійна самооцінка; готовність до неперервної самоосвіти. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

25-30 балів (задовільно). Здобувач підготував усі необхідні матеріали ЗМ 1, проте є суттєві зауваження щодо якості їхнього оформлення та термінів виконання; спостерігаються помилки, які вказують на недостатнє усвідомлення завдань практики. Здобувач вищої освіти

має труднощі у застосуванні здобутих знань на практиці; недостатньо сформовані уміння і навички роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу. У відповідях на запитання спостерігаються помилки, що свідчать про значні прогалини у знаннях. Рівень сформованості компетентностей середній. У здобувача в основному сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості, проте окремі з них проявляються ситуативно; при виконанні професійних завдань творчість не виявляється; самооцінка професійної готовності в основному адекватна; готовність до неперервної самоосвіти недостатньо виразна. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.

0-24 балів (незадовільно). Здобувач підготував частину матеріалів ЗМ 1, при оформленні яких спостерігаються грубі помилки, які вказують на нерозуміння завдань практики. Здобувач не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання завдань. Рівень сформованості компетентностей дуже низький. У здобувача професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості майбутнього педагога знаходяться у стадії формування; творчість при виконанні професійних завдань не виявляється, самостійність недостатня; самооцінка готовності до професійної діяльності завищена; потреба у безперервній самоосвіті відсутня. У роботі здобувача наявні ознаки академічної недоброчесності.

Критерії та шкала оцінювання ЗМ 2

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	19-20	Відмінно
Достатній	16-18	Добре
Середній	13-15	Задовільно
Низький	0-12	Незадовільно

19-20 балів (відмінно). Здобувач вищої освіти вчасно підготував усі необхідні матеріали ЗМ 2, оформив їх відповідно до вимог. Здобувач володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернет джерелами. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності. Рівень сформованості компетентностей високий. У здобувача сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості; сформовані вміння застосовувати теорію на практиці; творчість і самостійність у виконанні професійних завдань; адекватна професійна самооцінка; готовність до неперервної самоосвіти.

16-18 балів (добре). Здобувач вищої освіти вчасно підготував усі необхідні матеріали ЗМ 2, оформив їх відповідно до вимог. Але при цьому вони мають незначні неточності, які не впливають на загальну структуру; є незначні недоліки у звітній документації. Здобувач вищої освіти при доборі інформаційних джерел виявляє прагнення до самостійності, проте без ознак творчості. Рівень сформованості компетентностей достатній. У здобувача сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості; сформовані вміння застосовувати теорію на практиці; адекватна професійна самооцінка; готовність до неперервної самоосвіти. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

13-15 балів (задовільно). Здобувач підготував усі необхідні матеріали ЗМ 2, проте є суттєві зауваження щодо якості їхнього оформлення та термінів виконання; спостерігаються помилки, які вказують на недостатнє усвідомлення завдань практики. Здобувач вищої освіти має труднощі у застосуванні здобутих знань на практиці; недостатньо сформовані уміння і навички роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу. У відповідях на запитання спостерігаються помилки, що свідчать про значні прогалини у знаннях. Рівень сформованості компетентностей середній. У здобувача в основному сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості, проте окремі з них проявляються ситуативно; при виконанні професійних завдань

творчість не виявляється; самооцінка професійної готовності в основному адекватна; готовність до неперервної самоосвіти недостатньо виразна. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.

0-12 балів (незадовільно). Здобувач підготував частину матеріалів ЗМ 2, при оформленні яких спостерігаються грубі помилки, які вказують на нерозуміння завдань практики. Здобувач не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання завдань. Рівень сформованості компетентностей дуже низький. У здобувача професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості майбутнього педагога знаходяться у стадії формування; творчість при виконанні професійних завдань не виявляється, самостійність недостатня; самооцінка готовності до професійної діяльності завищена; потреба у безперервній самоосвіті відсутня. У роботі здобувача наявні ознаки академічної недоброчесності.

Критерії та шкала оцінювання ЗМ 3

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	19-20	Відмінно
Достатній	16-18	Добре
Середній	13-15	Задовільно
Низький	0-12	Незадовільно

19-20 балів (відмінно). Завдання ЗМ 3 мають оригінальний характер. Здобувач вищої освіти володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернет джерелами. Здобувач вищої освіти вчасно виконав завдання індивідуальної роботи та правильно їх оформив. У здобувача сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості; сформовані вміння застосовувати теорію на практиці; творчість і самостійність у виконанні професійних завдань; адекватна професійна самооцінка; готовність до неперервної самоосвіти. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

16-18 балів (добре). Здобувач вищої освіти вчасно виконав завдання ЗМ 3 (індивідуальне завдання), припускається поодиноких помилок у його оформленні. Здобувач вищої освіти при доборі інформаційних джерел виявляє прагнення до самостійності, проте без ознак творчості. Рівень сформованості компетентностей достатній. У здобувача сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості; сформовані вміння застосовувати теорію на практиці; адекватна професійна самооцінка; готовність до неперервної самоосвіти. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

13-15 балів (задовільно). Здобувач вищої освіти виконує завдання ЗМ 3 (індивідуальне завдання) фрагментарно й дещо пізніше визначеного терміну. Здобувач вищої освіти має труднощі у застосуванні здобутих знань на практиці; недостатньо сформовані уміння і навички роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу. Рівень сформованості компетентностей середній. У здобувача в основному сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості, проте окремі з них проявляються ситуативно; при виконанні професійних завдань творчість не виявляється; самооцінка професійної готовності в основному адекватна; готовність до неперервної самоосвіти недостатньо виразна. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.

0-12 балів (незадовільно). Індивідуальне завдання (ЗМ 3) на початковій стадії розробки. Здобувач не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання завдань. Здобувач не виконав індивідуальне завдання, подав роботу пізніше визначеного терміну. Рівень сформованості компетентностей дуже низький. У здобувача професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості майбутнього педагога знаходяться у стадії

формування; творчість при виконанні професійних завдань не виявляється, самостійність недостатня; самооцінка готовності до професійної діяльності завищена; потреба у безперервній самоосвіті відсутня. У роботі здобувача наявні ознаки академічної недоброчесності.

Критерії та шкала оцінювання підсумкового контролю

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	19-20	Відмінно
Достатній	16-18	Добре
Середній	13-15	Задовільно
Низький	0-12	Незадовільно

19-20 балів (відмінно). Здобувач вищої освіти вчасно підготував усі необхідні матеріали підсумкового контролю, оформив їх відповідно до вимог. Здобувач володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернет джерелами. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності. Рівень сформованості компетентностей високий. У здобувача сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості; сформовані вміння застосовувати теорію на практиці; творчість і самостійність у виконанні професійних завдань; адекватна професійна самооцінка; готовність до неперервної самоосвіти.

16-18 балів (добре). Здобувач вищої освіти вчасно підготував усі необхідні матеріали підсумкового контролю, оформив їх відповідно до вимог. Але при цьому вони мають незначні неточності, які не впливають на загальну структуру; є незначні недоліки у звітній документації. Здобувач вищої освіти при доборі інформаційних джерел виявляє прагнення до самостійності, проте без ознак творчості. Рівень сформованості компетентностей достатній. У здобувача сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості; сформовані вміння застосовувати теорію на практиці; адекватна професійна самооцінка; готовність до неперервної самоосвіти. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

13-15 балів (задовільно). Здобувач підготував усі необхідні матеріали підсумкового контролю, проте є зауваження щодо якості їхнього оформлення та термінів виконання; спостерігаються помилки, які вказують на недостатнє усвідомлення завдань практики. Здобувач вищої освіти має труднощі у застосуванні здобутих знань на практиці; ; недостатньо сформовані уміння і навички роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу. У відповідях на запитання спостерігаються помилки, що свідчать про значні прогалини у знаннях. Рівень сформованості компетентностей середній. У здобувача в основному сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості, проте окремі з них проявляються ситуативно; при виконанні професійних завдань творчість не виявляється; самооцінка професійної готовності в основному адекватна; готовність до неперервної самоосвіти недостатньо виразна. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.

0-12 балів (незадовільно). Здобувач підготував частину матеріалів підсумкового контролю, при оформленні яких спостерігаються суттєві помилки, які вказують на нерозуміння завдань практики. Здобувач не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання завдань. Рівень сформованості компетентностей дуже низький. У здобувача професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості майбутнього педагога знаходяться у стадії формування; творчість при виконанні професійних завдань не виявляється, самостійність недостатня; самооцінка готовності до професійної діяльності завищена; потреба у безперервній самоосвіті відсутня. У роботі здобувача наявні ознаки академічної недоброчесності.

Самостійна робота

Організація та оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти з освітнього компонента здійснюється відповідно до «Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» <https://drive.google.com/file/d/1Dzh4W6JnffoEkRh30ks795O2yKBHFqjb/view>.

Самостійна робота передбачає опрацювання матеріалу лекційних та практичних занять, самостійне вивчення окремих теоретичних питань, виконання завдань практики, консультування з керівниками практики; оформлення звітних матеріалів та підготовка до захисту практики.

Контроль за самостійною роботою здійснює керівник практики на консультаціях. Оцінка за самостійну роботу є складовою загальної оцінки.

Рейтингова оцінка з практики

Оцінювання навчальних досягнень з освітнього компонента здійснюється відповідно до таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Підсумкова оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за національною шкалою
90-100	A (відмінно) / Excellent	відмінно
82-89	B (добре) /	добре
75-81	C (добре) / Good	
67-74	D (задовільно) / Satisfactory	задовільно
60-66	E (достатньо) / Enough	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання) / Fail	незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля) / Fail	

100-90 балів (рівень А). Здобувач підготував усі необхідні матеріали, оформив їх відповідно до вимог. На захисті практики допустив незначні помилки під час відповіді на запитання, що не впливають на розуміння навчального матеріалу та вміння ним оперувати. Характеристика здобувача-практиканта керівником від бази практики оцінена «відмінно». Рівень сформованості компетентностей високий. У здобувача сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості; сформовані вміння застосовувати теорію на практиці; творчість і самостійність у виконанні професійних завдань; адекватна професійна самооцінка; готовність до неперервної самоосвіти. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

89-82 бали (рівень В). Здобувач підготував усі необхідні матеріали практики, оформив їх відповідно до вимог. Але при цьому вони мають незначні неточності, які не впливають на загальну структуру; є незначні недоліки при підготовці звіту; у відповідях на запитання на захисті практики спостерігаються часткове нерозуміння матеріалу, труднощі при оперуванні ним. Характеристика здобувача-практиканта керівником від бази практики оцінена «відмінно». Рівень сформованості компетентностей достатній. У здобувача сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості; здобувач переконаний у необхідності творчої спрямованості навчання дітей дошкільного віку; сформовані вміння застосовувати теорію на практиці; адекватна професійна самооцінка; готовність до неперервної самоосвіти. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

81-75 балів (рівень С). Здобувач підготував усі необхідні матеріали, оформив їх відповідно до вимог. Але при цьому є недоліки у звітній документації; у відповідях на запитання спостерігаються не достатнє розуміння матеріалу, труднощі оперування ним. Характеристика здобувача-практиканта керівником від бази практики оцінена «відмінно» або «добре». Рівень сформованості компетентностей високий. У здобувача в основному сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості; вміння застосовувати на практиці теорію навчання та виховання в основному сформовані; при виконанні професійних завдань виявляються лише елементи творчості і самостійності; самооцінка професійної

готовності в основному адекватна; готовність до неперервної самоосвіти недостатньо виразна. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

74-67 балів (рівень D). Здобувач підготував усі необхідні матеріали практики. При оформленні звітної документації спостерігаються помилки, зміст звіту недостатньо аргументований; у відповідях на запитання відчувається недостатній рівень знань. Характеристика здобувача-практиканта керівником від бази практики оцінена «добре». Рівень сформованості компетентностей середній. У здобувача в основному сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості; вміння застосовувати на практиці теорію навчання та виховання сформовані недостатньо; творчість виявляється при виконанні лише окремих професійних завдань; самооцінка професійної готовності в основному адекватна; готовність до неперервної самоосвіти недостатньо виразна. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

66-60 балів (рівень E). Здобувач підготував усі необхідні матеріали практики, проте є зауваження щодо якості їхнього оформлення; спостерігаються помилки, які вказують на недостатнє усвідомлення завдань практики; щоденник, звіт; у відповідях на запитання спостерігаються помилки, що свідчать про значні прогалини у знаннях. Характеристика здобувача-практиканта керівником від бази практики має позитивну оцінку. Рівень сформованості компетентностей низький. У здобувача в основному сформовані професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості, проте окремі з них проявляються ситуативно; при виконанні професійних завдань творчість не виявляється; самооцінка професійної готовності в основному адекватна; готовність до неперервної самоосвіти недостатньо виразна. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

59 і менше балів (рівень F). Здобувач підготував частину матеріалів практики, при оформленні яких спостерігаються суттєві помилки, які вказують на нерозуміння завдань практики; неправильно оформлені щоденник, звіт; при відповіді на запитання допускаються грубі помилки, що свідчать про нерозуміння навчального матеріалу. Характеристика керівника від бази практики має позитивну оцінку, проте у ній є зауваження щодо проходження практики здобувачем. Рівень сформованості компетентностей дуже низький. У здобувача професійно-ціннісні орієнтації та якості особистості майбутнього педагога знаходяться у стадії формування; творчість при виконанні професійних завдань не виявляється, самостійність недостатня; самооцінка готовності до професійної діяльності завищена; потреба у безперервній самоосвіті відсутня. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.

За умови, якщо здобувач-практикант отримав менше від 60% балів, згідно з Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, практика не зараховується. Здобувачеві вищої освіти, який не виконав програми практики з поважних причин (підтверджених документально), може бути надано право на проходження практики повторно за умов, визначених Університетом та погоджених із базою практики. Здобувача вищої освіти, який вдруге отримав негативну оцінку з практики, відраховують з Університету.

Здобувача вищої освіти, який не виконав програму практики без поважних причин або отримав оцінку «не зараховано»/«незадовільно» за результатами захисту звіту про практику, відраховують з Університету за невиконання навчального плану.

Підведення підсумків практики відбувається відповідно до вимог, передбачених робочою програмою практики.

Після завершення практики упродовж 3-х днів здобувач опрацьовує зібраний матеріал і складає письмовий звіт, у якому подає аналіз усіх напрямів своєї роботи під час практики, характеризує повноту виконання завдань, труднощі, з якими стикався, вказує на досягнення та нереалізовані ідеї, визначає причини недоліків та упущень, намічає основні шляхи самовдосконалення. Разом з іншими документами (щоденник, індивідуальне завдання) подає звіт на рецензування керівнику практики від випускової кафедри. Після доопрацювання та остаточного погодження з керівником практики від випускової кафедри звіт у друкованому

вигляді подається на захист, який відбувається на звітній конференції. Звітна конференція є підсумком практики і своєрідною формою складання заліку з практики, під час якої відбувається презентація результатів проходження практики. Проводиться звітна конференція в університеті не пізніше 10-ти днів після останнього дня практики. Місце, конкретна дата і час її проведення визначаються керівниками практики та узгоджуються із керівником практики по кафедрі, іноді завідувачем випускової кафедри. Ця інформація доводиться до відома здобувачів та керівників практик через старост академічних груп, оголошення на підсумковій конференції. Звіт з практики захищається здобувачем перед комісією, до складу якої входять керівники практики від кафедри Університету і, за можливості, від бази практики, а також викладачі дисциплін фахової підготовки.

Оцінювання комісією результатів практики здобувачів здійснюється з урахуванням результатів діяльності здобувачів на основі:

- визначення якості виконання кожного завдання;
- аналізу професійних якостей практиканта (дисциплінованість, уміння організувати власний робочий час, ініціативність, творче ставлення до справи);
- оцінних суджень, висловлених методистами, адміністрацією, працівниками бази практики;
- аналізу змісту та якості звітної документації здобувача;
- самооцінки здобувачем ступеня своєї підготовленості до самостійної практичної діяльності та якості виконаної роботи.

Залік із практики здобувач отримує на основі сумарних оцінок, а саме:

- оцінки, наданої в характеристиці від бази практики;
- оцінки за оформлення звітної документації;
- оцінки за презентацію результатів проходження практики (захист звіту);
- оцінки за відповіді на запитання членів комісії із захисту практики.

Загальна підсумкова оцінка за практику визначається на основі середнього балу за вітчизняною шкалою і виставляється у щоденнику, відомості обліку успішності та індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти за двома шкалами оцінювання: національною і шкалою ECTS.

Здобувачеві вищої освіти, який не виконав програму практики з поважних причин (підтверджених документально), може бути надано право на проходження практики повторно. Здобувач вищої освіти, який вдруге отримав негативну оцінку з практики, відрховується з Університету. Здобувач вищої освіти, який не виконав програму практики без поважних причин або отримав оцінку «не зараховано»/«незадовільно» за результатами захисту звіту з практики, відрховується з Університету за невиконання навчального плану.

Підсумки кожної практики обговорюють на засіданнях кафедри, а загальні підсумки практики – на вчених радах факультетів не менше одного разу впродовж навчального року.

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Вивчення освітнього компонента не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання проектора й ноутбука / персонального комп'ютера для створення презентацій у форматі MS Power Point або інших. Можливе використання MOODLE та застосунків для проведення онлайн-відеоконференцій.

12. Рекомендована література:

Основна

1. Бабюк Т.Й., Каньоса Н.Г., Вашак О.О. Організація просвітницької діяльності в закладі дошкільної освіти : навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2021. 120 с. <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6011>
2. Базовий компонент дошкільної освіти України : Наук. кер. : А. М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф., д-р пед. наук.; Авт. кол-в: Богуш А. М., Беленька Г. В., Богініч О. Л., Гавриш Н. В., Долинна О. П., Ільченко Т. С., Коваленко О. В., Лисенко Г. М., Машовець М. А., Низковська О. В., Панасюк Т. В., Піроженко Т. О., Поніманська Т. І., Сідельнікова О. Д., Шевчук А. С., Якименко Л. Ю. Київ : Видавництво, 2021. 26 с. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>
3. Богуш А. Методична робота в закладах дошкільної освіти : навч. посіб. Одеса : видавець Букаєв В.В., 2022. 200 с. <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/15970/1/Bohush.pdf>
4. Методичні рекомендації до Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти 2021р.) <https://osvita.ua/doc/files/news/815/81519/6050be86b4f68482865820.pdf>
5. Методичні рекомендації до написання та захисту кваліфікаційних робіт зі спеціальності 012 Дошкільна освіта : навч.-метод. посібник / укладачі Н.Г. Каньоса, Т.Й. Бабюк. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2023. 146 с. <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7495>
6. Наскрізна програма практики здобувачів спеціальності «Дошкільна освіта» Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. 2024.
7. Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція). https://drive.google.com/file/d/1vwOb8sJzVjHpAnrAmFADtNQWYUhJny-R/view?usp=share_link
8. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. https://drive.google.com/open?id=0B_EBvdN4dQSI SDVIV04waWZvbW5xVnM2Mmd5Y1FLdi1rUC0w
9. Програми розвитку, виховання і навчання дітей дошкільного віку <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
10. Теорія та методика співпраці закладів дошкільної освіти з родинами : навч.-метод. посіб. / авт.-упор. Н. Г. Каньоса, Т. Й. Бабюк, Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. 290 с. <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6382>
11. Kanosa, N., Chaika, I., Lytvynova, I., Yakovyshyna, T., Uspenska, V. M. & Kostiuk, D. (2020) Evaluation of the Application of Training in Higher Education Institutions as a Technology of Active Learning. Systematic Reviews in Pharmacy, 11 (10), 199–202. <http://www.jcreview.com/fulltext/197-1593493166.pdf?1632214029>

Додаткова

1. Бабюк Т.Й., Каньоса Н.Г. Організація просвітницької діяльності в закладі дошкільної освіти // Формування професійної компетентності майбутніх фахівців дошкільної та початкової освіти у контексті модернізації змісту освіти : колективна монографія / за ред.: Н.В. Бахмат, Н.В. Гудими. Київ : Міленіум, 2021. С. 5-55. URL: <https://drive.google.com/file/d/1jfCUlyzFZ4p-6sKA-08HgMM6F3m4WMyr/view?usp=sharing>
2. Бобир В.Г. Взаємозв'язок державно-громадського управління і маркетингу при управлінні дошкільним навчальним закладом. URL: <http://eprints.zu.edu.ua>
3. Дитина у сучасному соціопросторі : навч. посібн. / Т.О. Піроженко, С.О. Ладивір, К.В. Карасьова та ін.; за ред. Т.О. Піроженко. Київ, Кіровоград : Імтек-ЛТД, 2014. 272 с.

4. Деякі аспекти використання «public relations» у формуванні позитивного іміджу ЗДО. URL: https://www.researchgate.net/publication/350489014_DEAKI_ASPEKTI_VIKORISTANNA_PUBLIC_RELATIONS_U_FORMUVANNI_POZITIVNOGO_IMIDZU_ZAKLADU_DOSKI_LNOI_OSVITI
5. До питання формування іміджу сучасного дошкільного навчального закладу. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/4436/1/school%20image.pdf>
6. Дуткевич Т.В. Психологія дитяча : навч. посіб. 2-ге вид., стер. Кам'янець-Подільський : К-ПНУ ім. І. Огієнко, 2016. 347 с.
7. Зінчук В.А. Маркетингові комунікації як фактор успіху навчального закладу на ринку освітніх послуг. URL: <http://eprints.zu.edu.ua>
8. Іміджеві складові сучасного дошкільного навчального закладу нового типу. URL: https://ird.npu.edu.ua/files/domanova_yrec.pdf
9. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку / Національна академія педагогічних наук України. Київ : ФОП Ференець В.Б., 2020. 44 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/12ta1d3vfwTtFhITpMTCJ-NO3SISU47Gd/view>
10. Корпоративний імідж сучасного дитячого садка. URL: <https://www.pedrada.com.ua/article/2312-korporativniy-mdj-suchasnogo-dityachogo-sadka>
11. Косенчук О., Новик І., Венгловська О. Рекомендації щодо забезпечення якості дошкільної освіти в умовах карантину. Київ, 2021. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/02/10/doshkilnaosvita-metodrekomentatsii.pdf>
12. Лайфхаки щодо формування трикутника успішних взаємин: педагоги – діти – батьки. URL: https://youtu.be/_RNyEjX3MA
13. Лохвицька Л. Розвивальне предметне середовище в дошкільних навчальних закладах : навч.-метод. посіб. : схвалено для використ. в дошкільних навч. закл. Київ : Редакція газет з дошкільної та початкової освіти, 2013. 77 с.
14. Маркетинг в освіті. URL: https://pidruchniki.com/86573/menedzhment/marketing_osviti
15. Методика виховання та розвитку дітей раннього віку : навч.-метод. посібн. / укладачі Н. Г. Каньоса, О. М. Олійник. Київ : Міленіум, 2019. 156 с.
16. Методичний квест «Інноваційні технології в практиці ЗДО» URL: <https://www.youtube.com/watch?v=0nxqUvOZDc8>
17. Ніколаєвська В. Маркетинг в системі освіти. URL: <https://www.google.com/search?q=маркетинг>
18. Новий формат зустрічей з батьками як інструмент ефективної співпраці. URL: <https://youtu.be/RQe11wpH1IE>
19. Основи формування проектного мислення у фахівців педагогічної галузі. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=7qoZo92fxA8&t=2s>
20. Планування роботи закладу дошкільної освіти на рік: Лист МОН від 07.07.2021 №1/9-344. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/planuvannya-roboti-zakladu-doshkilnoyi-osviti-na-rik>
21. Психолого-педагогічний супровід розвитку дитини раннього і дошкільного віку : сучасні підходи та освітні технології : монографія / Л. В. Іщенко, С. С. Попиченко, Н. П. Кравчук [та ін.]; Умань : Візаві, 2021. 281 с. <http://surl.li/diyfmf>
22. Розвиток цифрової компетентності. Онлайн-бібліотеки. URL: https://youtu.be/U_6-Jh7mt0c
23. Сутність та складові маркетингу освітніх послуг. URL: <https://library.if.ua/book/104/7060.html>
24. Тайм-менеджмент та ресурси для підвищення ефективності роботи педагога. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=1sNMCEnfvpc&t=0s>
25. Теорія та методика співпраці дитячих навчальних закладів з родинами : навч.-метод. посібник // уклад. Н. Г. Каньоса. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2015. 116 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/1782>

26. Формуємо у старших дошкільників цілісне світобачення : навч.-метод. посіб. Київ : Імекс-ЛТД, 2013. 260 с.
27. Формування позитивного іміджу дошкільного навчального закладу. URL: <http://svyatoshinruo.kiev.ua>
28. Шляхи формування сприятливого психологічного клімату у педагогічному колективі: URL: <https://youtu.be/KfC6l3u8TYQ>
29. Як створити внутрішню систему забезпечення якості освіти. Електронний poradnik для директора ЗДО. 2021. URL: <https://ezavdnz.mcfr.ua/book?bid=38817>
30. Яковенко М. П. Сучасний погляд на імідж закладу дошкільної освіти та його складові. URL: <http://37.sadok.zt.ua/suchasniy-poglyad-na-imidzh-zakladu-ta-yogo-skladovi/>

13. Рекомендовані джерела інформації

Міністерство освіти і науки / дошкільна освіта	https://mon.gov.ua/ua/tag/doshkilna-osvita
Корисні матеріали щодо академічної доброчесності	https://naqa.gov.ua/%d0%ba%d0%be%d1%80%d0%b8%d1%81%d0%bd%d1%96-%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b5%d1%80%d1%96%d0%b0%d0%bb%d0%b8-%d1%89%d0%be%d0%b4%d0%be-%d0%b0%d0%ba%d0%b0%d0%b4%d0%b5%d0%bc%d1%96%d1%87%d0%bd%d0%be%d1%97-%d0%b4/
Програми розвитку дітей	https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej
Платформа розвитку дошкільнят НУМО	https://numo.mon.gov.ua/skills/va-ta-tvorchist
Методичний квест «Інноваційні технології в практиці ЗДО»	https://www.youtube.com/watch?v=0nxqUvQZDc8
Сучасне дошкілля під крилами захисту	https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/suchasne-doshkillya-pid-krilami-zahistu
Майстерня педагога	https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/profesiina-skarbnichka
Сайт «Діти України»	http://www.children.edu-ua.net
Наступність між дошкільною і початковою освітою	https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/nastupnist-mizh-doshki-lnoyu-ta-pochatkovoyu-osvitoyu
Prometheus – українська освітня платформа масових відкритих онлайн-курсів	https://prometheus.org.ua
EdEra – українська студія онлайн освіти	https://ed-era.com/
Coursera – технологічна компанія, що працює в галузі освіти	https://coursera.org
Академія розвитку інтелекту SMARTUM	https://smartum.com.ua/about_us/blog/mentalnaya-arifmetika/razviti-e-tvorcheskikh-sposobnostej-i-kreativnogo-myshleniya-u-detej
Вихователь – створено організацією ГО «Платформа ОСВІТИ»	https://vyhovatel.com.ua
Всеосвіта – платформа для підвищення кваліфікації	https://vseosvita.ua/
Дистанційні курси підвищення кваліфікації від «ІППО»	https://ippo.com.ua/category/doskilla
Гене́за – платформа курсів для педагогів	https://genezum.org/courses
Педрада – освітня платформа для педагогів	https://pedrada.ippo.com.ua/
Семінар – платформа Асоціації дитячих центрів України	https://seminar.net.ua/category/teachers
Ділова іготека. Сторінка, присвячена педагогічним іграм	http://www.klass-teatr.ru/index.php?section=tt64
Освіторія – освітня платформа	http://osvitoria.media
Smart Kids – Електронні освітні ресурси видавництва «РОЗУМНИКИ»	https://edugames.rozumniki.ua/catalog/?class=147&nauka=